

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veličák

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>

9395458

Obr. 181. Vysoké Pole, „Klášfov“ – pohled na lokalitu od jihu.
Vysoké Pole, „Klášfov“ – Südansicht.

literatury I. L. Červinka (1928, 91), který zde při dílčím průzkumu v roce 1915 našel kamenné žernovy (patrně uložené v muzeu ve Val. Kloboukách) a následně ji tak zařadil mezi velkomoravská útočistištná hradiska. Později se ale pod vlivem E. Šimka přiklonil k názoru, že se jedná o keltské hradisko a toto chronologické zařazení se bohužel později objevilo v řadě turistických příruček a dostalo se i do podvědomí širší laické veřejnosti. Je nutné uvést, že v současné době nepochází z Klášfova jediný nález, který by tuto domněnku potvrzoval. Odborný výzkum na lokalitě dosud nebyl proveden vyjma Červinkovy akce z roku 1915, a sondy V. Dohnala v roce 1968 o rozměrech 1,5 × 2 m, která v hloubce 0,5 m zachytila slabou kulturní vrstvu, z níž se podařilo získat deset zlomků keramiky. Jeden byl opravdu středohradištního stáří, ostatní náležely období KLPP, na konec doby bronzové a počátek halštatu (HB²-HC²). Nálezy soubor obdobného složení získal referent při mikrosondáži u severního valu v roce 1981. V roce 2004 byl nalezen v areálu hradiska depot železných předmětů středohradištního stáří a v květnu 2005 zde proběhl zjišťovací výzkum, kdy se podařilo objevit další středohradištní předměty, předběžně datované na přelom 8. a 9. stol. (kamenné žernovy, železné předměty, keramika). Nálezy z období KLPP byly získány také, ale v podstatně menším množství. Ukazuje se, že hradisko na Klášfově hrálo v oblasti JV Moravy ve středohradištním období pravděpodobně důležitou roli.

Jiří Kohoutek

Literatura

- Červinka, I. L. 1928: *Slované na Moravě a říše Velkomoravská*, Brno.
 Čizmář, M., 2004: *Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku*, Praha, 265–266
 Kučera, J. 1890: Čertovy kameny a jiné starožitnosti moravského Slovenska, *Časopis vlasteneckého muzejního spolku v Olomouci* 7, 121–125, 191–184.
 Peck, E. 1892: *Okresní hejmanství holešovské*, Holešov.

Resumé

Vysoké Pole „Klášfov“. Mittlere Burgwallzeit. Burgwall. Sondage.

VYŠKOV (okr. Vyškov)

Husova ul. 4. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum v domě Husova 4 ve Vyškově byl vyvolaný stavbou dvorního traktu, jejímž investorem byl Ing. R. Chalupa. Stavba byla realizována ve dvoře domu, který se nachází poblíž severní části vyškovského náměstí. Husova ulice představuje spojnici mezi náměstím a někdejší městskou bránou, zvanou Brněnská. Na mapě ZM 1 : 10 000, list 24-41-15, je místo výzkumu vyznačeno bodem 483/151 mm od Z/J s. č. Jedná se o řadový měšťanský dům s podloubím. Nejstarší písemné zmínky o domu a jeho majitelích pocházejí až ze 17. stol., ale jeho středověký původ nelze vyloučit. Původní úzká středověká parcela byla patrně v 16. stol. rozšířena o městiště sousedního domu č. p. 11, čímž se prostor dvoru téměř zdvojnásobil. Archeologický výzkum probíhal právě v té části parcely, která ve středověku patřila k sousednímu domu. V první fázi výzkumu byly dokumentovány řezy základových a sanačních výkopů, v druhé fázi byl plošně zkoumán prostor pro budoucí podzemní garáže.

Základové a sanační výkopy porušily několik objektů a vrstev dokládajících intenzivní středověké a novověké osídlení této parcely. V profilech bylo zdokumentováno 21 zahloubených sídlištních objektů, dalších 5 bylo zjištěno při plošném odkryvu. Mezi objekty lze rozlišit min. jeden suterén nadzemního dřevohliněného domu (K 514) a patrně část dalšího (K 501); oba lze datovat do 13. stol., patrně do jeho druhé poloviny, čímž představují doklady nejstarší obytné zástavby v této části města. Osm objektů lze označit jako odpadní jímky. Většina z nich patří do rozmezí 13.–15. stol., jediným reprezentantem novověké jímky je obj. 529 vyzděný cihlami, který spadá rámcově do 17.–18. stol. Na zkoumané ploše byly dále identifikovány kulové jamky po blíže nezjistitelné nadzemní konstrukci. Několik objektů bez datovatelného materiálu zahloubených do půdního typu může představovat pozůstatky pravěkého osídlení. Nejzajímavějším nálezem z jedné ze středověkých vrstev je část keramické glazované sošky ženy s účesem typickým pro 14. stol.

První zděné stavby byly v této části parcely vybudovány až v novověku; dokládají to kamenné základy založené do středověkých vrstev a zbytky převážně cihlových nadzemních konstrukcí (K 901–917). S výstavbou jednoho z těchto domů nejspíš souvisí vápenná jáma z 18. nebo 19. stol. (K 532). Je pravděpodobné, že zde stojící domy neměly obytnou, ale spíše hospodářskou nebo výrobní funkci.

Zámek. Středověk, novověk. Sídlíště, zámek. Záchranný výzkum.

V červnu 2005 přistoupiho Muzeum Vyškovska k vybudování nové kanalizace. Dotčená plocha se nacházela přímo v areálu vyškovského zámku, ležícího na severozápadním okraji městského historického jádra. Nejstarší zmiňovanou zástavbou je v těchto místech biskupský hrad, vybudovaný na uzavřeném pětiúhlém půdorysu v polovině 15. stol. Od města i předhradí ho odděloval příkop, který existoval ještě

na počátku 18. stol. Současná dvoudílná dispozice zámku vznikla přebudováním gotického sídla a přístavbou raně barokního traktu, který jádro hradu od města pohledově úplně zakryl (Plaček 2001, 714). Výkop nové kanalizace probíhal od spojovacího krčku mezi starým a novým traktem směrem k nádvoří, kde kopíroval východní křídlo starého zámku a téměř středem nádvoří směřoval k sousednímu dětskému hřišti. Na mapě ZM 1 : 10 000 se lokalita nachází v okolí bodu 480/137 mm od Z/J s. č. Hned v první fázi výkopu, poblíž spojovacího krčku, byl porušen objekt s množstvím novověké keramiky, cihel, střešní krytiny, kachlů a zvířecích kostí. V profilu byla zachycena pouze jedna jeho stěna, která se mírně svažovala, objekt byl z větší části překrytý jednou vrstvou cihel. Charakter zásepů ukazuje na odpadní jámku, ale vzhledem k pozvolnému mísovitému zahloubení by mohlo jít o zasypáný příkop. V těchto místech se předpokládá situování původního hradního příkopu zasypáného v 18. stol. Nad objektem, v nejexponovanějším místě svahu byly zachyceny cihlové schody, nad nimi pak vrstva šterku – novověké úpravy terénu vyrovnávající výškový rozdíl mezi plochou starého a nového zámeckého traktu. Výše se na svahu v hloubce 0,5 m nacházela kamenná zídka s opracovaným nárožím, patrně pozůstatek boční branky.

Při vstupu do vlastního nádvoří porušil výkop základy původní středověké věžovité brány, která tvořila vstup do někdejšího vnitřního nádvoří. Spojovala východní a dnes již neexistující jižní křídlo starého zámku. Základ tvořily dvě mohutné kamenné zdi stavěné na hlínu, které porušovaly starší šterkové a požárové vrstvy. Jde o jednu z hranolových věží v jižním díle hradu, které jsou patrné na vedutách a na situačním plánu z počátku 18. stol. Obě věže byly sneseny počátkem 19. stol. společně s celým jižním křídlem.

Výkop dále pokračoval podél východního křídla starého zámku. Zde bylo odkryto několik vrstev a objektů reprezentujících středověké osídlení této polohy. Jeden z objektů obdélného profilu o délce 3 m, jehož dno se nacházelo v hloubce 0,8 m, snad můžeme interpretovat jako část suterénu nadzemního objektu. Ojedinelé zlomky keramiky jej mohou datovat do 13. stol. Do stejného období můžeme v této sondě zařadit min. další dva sídlištní objekty. Poblíž bočního vchodu do východního křídla bylo objeveno několikanásobné základové zdivo neznámého objektu. Tvořila jej kamenná zeď o délce 3,5 m zachycená v profilu výkopu, z níž po obou stranách vybíhaly zídky, které však nedosahovaly protějšího profilu sondy široké 0,8 m. Celou konstrukci doplňovalo kamenné dláždění zachycené v hloubce 1,6 m. Zdivo bylo kladeno na hlínu a dosahovalo až téměř k současnému povrchu. Ke zbourání zde stojící stavby muselo tedy dojít relativně nedávno, avšak známé veduty, plány či nejstarší mapa stabilního katastru zde žádnou stavbu nezachycují.

Ve výkopu napříč nádvořím byly patrné četné šterkové vrstvy v různých úrovních, představující jednotlivé středověké a novověké komunikační horizonty. Mezi nimi se nacházely rovněž početné požárové vrstvy, pozůstatky po více či méně ničivých požárech, kterých bylo v dějinách Vyškova nepočítaně. V této sondě nebyly zjištěny žádné větší zahloubené objekty. Podloží bylo zachyceno v hloubce cca 0,7 m, na ně pak nasedaly nejstarší vrstvy rámcově datované do 14. stol. Pozdní středověké a novověké vrstvy přinesly jen

odpadový materiál v podobě zlomků keramiky, zvířecích kostí, cihel apod.

Zuzana Baarová

Literatura

Plaček, M. 2001: *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí*. Praha.

Resumé

Vyškov (Bez. Vyškov). Husova ul. 4. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Vyškov (Bez. Vyškov). Husova ul. 4. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

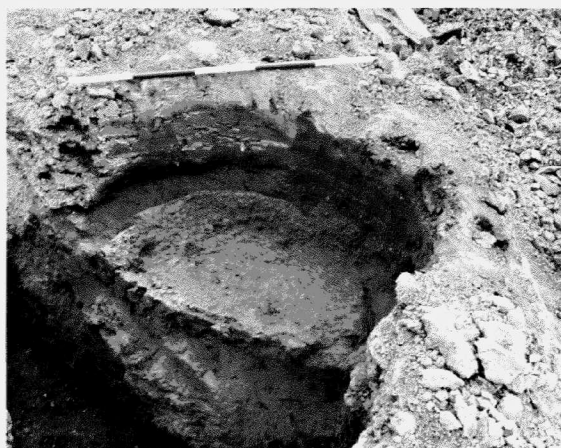
Vyškov (Bez. Vyškov), Schloss. Mittelalter, Neuzeit. Siedlung, Schloss. Rettungsgrabung.

ZLÍN (okr. Zlín)

Zámek – centrum města (parc. č. 3). Středověk (15.–16. stol.). Sídlní objekt. Záchraný výzkum.

Při realizaci celkové rekonstrukce zámecké restaurace (asanace přízemí a suterénu budovy) byl v únoru 2004 proveden záchraný archeologický výzkum v kombinaci se stavebně-historickou analýzou zmiňovaných částí objektu. Zlínský zámek je lokalizován na ZM 1 : 10 000, l. č. 25-31-25, od Z s. č. 469 mm, od J s. č. 333 mm.

Nejstarší fázi, zjištěnou při průzkumu, představuje trojprostorový zděný palác, dochovaný v částečných reliktech základového zdiva pod dnešním jižním křídlem zámku. Do tohoto časového horizontu podle archeologických nálezů kladeného do poslední čtvrtiny 15. stol. (ostruha s kolečkem, fragmenty kuchyňské keramiky, ložtická keramika) lze zařadit také zahloubené stavby dřevohlinité konstrukce patrně hospodářského charakteru z prostoru nádvoří. Pod jihozápadním nárožím nádvoří se také podařilo odkrýt zbytky suterénu

Obr.182. Zlín – Malenovice „Rybničky“ – středohradištní pec (obj.č.503).

Zlín – Malenovice „Rybničky“ – mittelburgwallzeitlicher Ofen (Bef. Nr. 503).